

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Ch. T.**, zastoupen matkou A. T., jako zákonnou zástupkyní, právně zastoupen JUDr. Evou Poláčkovou, advokátkou, se sídlem Starobrněnská 13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2008, č.j. OAM-92/VL-01-ZA07-2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 2. 2009, č. j. 56 Az 109/2008 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele, advokátce JUDr. Evě Poláčkové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč. Tato částka bude jmenované zástupkyni vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2008, č.j. OAM-92/VL-01-ZA07-2008. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatelky.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelkou uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel se narodil na území České republiky. Kasační stížnost podal prostřednictvím své matky, jako zákonné zástupkyně. V kasační stížnosti odkázal na důvody vymezované v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona o azylu s tím, že podrobněji důvody rozvede advokát, a jehož ustanovení současně požádal.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 18. 5. 2009, č. j. 56 Az 109/2008-52, stěžovateli ustanovil zástupkyni JUDr. Evu Poláčkovou, advokátku se sídlem Starobrněnská 13, Brno.

Ustanovená zástupkyně stěžovatele v doplnění kasační stížnosti ze dne 17. 6. 2009 jako důvody kasační stížnosti uvedla důvody vymezované v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona o azylu. Nejprve uvedla, že stěžovatel se domnívá, že kasační stížnost je přípustná a rovněž i ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná, neboť v napadeném rozsudku Krajského soudu v Brně shledává zásadní pochybení. Základním východiskem, proč stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany, byla skutečnost, že v zemi původu docházelo k šikaně jeho rodičů, kdy jím bylo zabránováno ve vyznávání náboženské víry podle ritu tzv. čistého islámu. Správní orgán sice částečně dostal povinnosti zajistit si relevantní a objektivní informace, když při svém rozhodování vycházel i z Informace MZV ČR č.j. 117038/2007-LP, ze dne 25. 5. 2007, týkající se Kazachstánu, objektivním způsobem však nezvážil skutečnosti v této informaci obsažené. Rovněž z důvodů vymezených citací § 12, § 13, § 14a, § 14b v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 16. 7. 2008 bylo zřejmé přesvědčení stěžovatele, že správní orgán vážně pochybil při uvážení a hodnocení, zda nebyly naplněny podmínky pro mj. udělení tzv. doplňkové ochrany. Stěžovatel také namítá, že nebyl správně a úplně zjištěn skutkový stav věci, kdy správní orgán při svém rozhodování z neznámých důvodů pominul mj. aktuální Zprávu MZV USA – Zpráva o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2007 ze dne 11. 3. 2008 a vycházel ze zprávy zastaralé. Stěžovatel rovněž podotkl, že se domnívá, že správní orgán jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany projednal pouze schematicky a formálně, aniž by se jí odpovědně zabýval s tím, že obdobné žádosti rodičů stěžovatele byly zamítnuty a proto mu ji také podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu neudělil. Toto pochybení pak nebylo napraveno ani v přezkumném řízení.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek Krajského soudu v Brně byly vydány v souladu s právními předpisy. K námitkám uvedeným v kasační stížnosti sdělil, že trvá na tom, že v případě stěžovatele vycházel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu věci, na jehož základě pak žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany udělil. Použité zprávy jsou podle správního orgánu dostačující a správní orgán nemá důvod pochybovat o jejich věrohodnosti. Jmenovaný, prostřednictvím zákonné zástupkyně, měl možnost se během řízení před správním orgánem plně vyjádřit ke všem skutečnostem, které jeho zákonné zástupce k odchodu ze země původu i k následnému podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice vedly, měl možnost se rovněž seznámit s informacemi o zemi jeho původu, z nichž pak správní orgán při rozhodování vycházel, měl možnost vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, popř. navrhnout jejich doplnění. Stěžovatel se, prostřednictvím své zákonné zástupkyně, s jejich obsahem seznámil a nežádal jejich doplnění.

Z obsahu správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že matka stěžovatele požádala o udělení mezinárodní ochrany svého syna, který se narodil v České republice 23. 12. 2007. Jako důvod žádosti uvedla sloučení rodiny s tím, že chce, aby syn zůstal v České republice, aby se zde vzdělával a neodjel do Kazachstánu. Pokud by se měl do Kazachstánu vrátit, mohl by být umístěn do dětského domova, neboť jeho rodiče by byli odsouzeni a uvězněni. Matka stěžovatele byla také žadatelkou o udělení mezinárodní ochrany, o její žádosti bylo vedeno samostatné řízení. Obdobná situace byla i v případě otce stěžovatele.

Žalovaný správní orgán žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany po provedeném řízení s podrobným odůvodněním zamítl. Shledal, že stěžovatel nesplňuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany, a to včetně doplňkové ochrany. Krajský soud vyhodnotil postup i závěry správního orgánu jako odpovídající zákonu a se závěry krajského soudu se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s tím, že během správního řízení bylo prokázáno, že stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Rovněž nebylo zjištěno, že by stěžovateli měla být udělena doplňková ochrana ve smyslu § 14a zákona o azylu, když se matka stěžovatele dovolávala – pro případ návratu do Kazachstánu – nebezpečí umístění stěžovatele do dětského domova.

K tomu je třeba v první řadě poznamenat, že pokud jde o posouzení možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, či rozhodnutí o udělení tzv. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, stěžovatel je nezletilý, narodil se v České republice, a v zemi původu dosud nebyl. Tato skutečnost sama o sobě vylučuje možnost, že mohl ve své vlasti vyvíjet činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Obavy

stěžovatele jsou odvozovány od obav jeho matky. Jak je Nejvyššímu správnímu soudu známo z jeho rozhodovací činnosti (o kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany matky stěžovatele bylo jednáno a rozhodováno Nejvyšším správním soudem pod sp.zn. 4 Azs 23/2008) v posuzované věci není sporu o tom, že matka stěžovatele se se žádnými problémy ve smyslu pronásledování, jak je má na mysli zákon o azylu v zemi původu nesetkala, a měla pouze problémy se soukromými osobami, přičemž se se svými problémy a žádostí o pomoc neobrátila na příslušné státní orgány ve vlasti a nevyužila tak všech dostupných prostředků, které měla v zemi původu k dispozici. Skutečnosti uváděné matkou stěžovatele v nyní projednávané věci, tj. jmenovitě snaha o společný život v České republice, nelze podřadit pod výčet azylově relevantních důvodů podle § 12 zákona o azylu. Stejně tak Nejvyšší správní soud přisvědčuje žalovanému správnímu orgánu, i krajskému soudu, že matka stěžovatele neuvedla nic takového, a ani jinak nebylo zjištěno, že by nezletilému stěžovateli hrozilo nebezpečí vážné újmy z některého z důvodů uvedených v § 14a zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud současně poznamenává, že za situace, kdy ani jednomu z rodičů stěžovatele nebyla k jejich žádostem posuzovaných v samostatných řízeních mezinárodní ochrana udělena, nebyly splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ani podle § 13 či § 14b zákona o azylu.

Pochybení stran možnosti udělení tzv. humanitárního azylu, resp. mezinárodní ochrany podle § 14 zákona o azylu, se stěžovatel výslovně nedovolával.

Námítkami uplatněnými v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Posouzením možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, či rozhodnutí o udělení tzv. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, u nezletilého stěžovatele, který se narodil v České republice, a v zemi původu dosud nebyl, tj. situací zcela obdobnou jako v nyní projednávané věci, se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku č. j. 4 Azs 30/2009 – 64, ze dne 12. 8. 2009, www.nssoud.cz, kde se uvádí: *Pokud jde o posouzení možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, či rozhodnutí o udělení tzv. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, stěžovatel je nezletilý, narodil se v České republice, a v zemi původu dosud nebyl, tato skutečnost sama o sobě vylučuje možnost, že mohl ve své vlasti vyvíjet činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod.*

Pokud jde o aplikaci § 13 zákona o azylu (srovnatelná situace je případě § 14b), k tomu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2004, č. j. 4 Azs 147/2004 - 81, www.nssoud.cz, v němž je uvedeno: *Udělení azylu rodinnému příslušníku azylanta podle § 13 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je možné jen v případě existence pravomocného rozhodnutí o udělení azylu osobě, která je rodinným příslušníkem žadatele o azyl. Postup podle citovaného ustanovení nelze odůvodnit tím, že v případě stěžovatelových rodinných příslušníků dospěl soud k nezákonnému závěru, pokud zamítl jejich žalobu proti zamítavému rozhodnutí o neudělení azylu.*

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud také poznamenává, že i kdyby přicházelo v úvahu posouzení splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu, ve smyslu platné právní úpravy platí, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Tomu ostatně dlouhodoběji koresponduje i konstantní soudní judikatura. Podle dřívější judikatury se *rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu; podle této judikatury se ani nejedná o „právo“, na němž by mohl být někdo zkrácen* – viz např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000, či usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Rovněž tak ze stávající konstantní judikatury vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska mezí správního uvážení, popř. z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: *Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).* Popř. lze poukázat na rozsudek ze dne 21. 12. 2004, č. j. 4 Azs 343/2004, www.nssoud.cz, či na rozsudek ze dne 22. 9. 2006, č. j. 4 Azs 2/2006, www.nssoud.cz, ze kterých vyplývá, že *úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je pouhý přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu. Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit námitkám vztahujícím se k udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Nejvyššímu správnímu soudu tak nepřisluší posuzovat, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, nýbrž přísluší mu pouze zhodnotit, zda krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal.*

Pokud jde o námitku směřující proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci, kdy stěžovatel namítá, že správní orgán při svém rozhodování z neznámých důvodů pominul mj. aktuální Zprávu MZV USA – Zpráva o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2007 ze dne 11. 3. 2008 a vycházel ze zprávy zastaralé, k tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel takovou výhradu v řízení před krajským soudem nenamítal a Nejvyšší správní soud tak k ní s ohledem na § 104 odst. 4 ve spojení s § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl přihlížet. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49, www.nssoud.cz, kde je uvedeno: *Ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřipustné. Ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží.* Navíc stěžovatel v této souvislosti neuvedl nic takového, resp. konkrétního, co by z obsahu uváděné zprávy mělo svědčit ve prospěch jeho žádosti.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení dále doplňující podání soudu [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu]. Za výše uvedené úkony tak náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 4200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky za dva úkony à 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Zástupkyně je plátcem DPH, proto se výše odměny zvyšuje o 19 %, na částku 5712 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu